

man har givet Understøttelsen, og den er heller ikke bleven ret stor. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om Styrelsen herefter vilde se mildt netop paa denne Bevægelse og hjælpe den igennem. Den vil være sundere end, hvad Staten kan sætte i Gang; den vil hvile paa et andet Grundlag, som for mig er meget bedre. Der er et gammelt Ordsprog, som siger: Saa slet er ingen Mand, han havde dog gerne en god Søn, hvilket vil sige, at han vil naturligtvis meget gerne have et klogt Barn, men fremfor alt vil han have et godt Barn. Det ligger i, at Forældre have en naturlig Drift, en naturlig Kærlighed. Paa samme Maade er det den bærende Kraft i den folkelige Bevægelse for at skaffe bedre Oplysning. Men det ligger ikke som det første for Staten. Der vil man særlig skaffe flere Rundstaber, og det er ogsaa det, som Staten bedst kan lade, og som den har bedst Brug for. Forældrene maa tænke som saa: vi kunne ikke vedblive at være Formyndere for vore Børn; den Tid kommer snart, da de maa staa paa egne Ben, og saa gælder det om, at Viljen er kraftig, at Hjertet holder af, hvad der er godt, derpaa vil Fremtiden bero. Men det behøver Staten ikke at tage sig nær. Den kan sige: vi have Myndighed til at holde dem til Skikkelig, det skulle vi nok sørge for; men Dygtigheden trænge vi til, den er der Brug for til enhver Tid. Det har gjort, at jeg altid har set mildt paa og gerne villet støtte det folkelige Arbejde for at skaffe sig Oplysning gennem Friskoler og Højskoler, og man kan jo nu ogsaa pege paa mange af Forfoklerne, der gaa i samme Retning. De have den sunde naturlige Grundvold, udprungen af Forældrenes Kærlighed. Men Statskolen hviler paa en anden Grund; i den kommer det mere an paa at skaffe dygtige Statsborgere. Og det betegner tillige en anden Forskel, denne nemlig, at i Folkeskolen vil Opdragelsen blive det første; Rundstaben bliver vel ikke foragtet, men staar som Nr. 2, i alt, hvad Staten har i sit Haand, bliver Lærdommen og Rundstabsmeddelelsen Nr. 1 og Opdragelsen Nr. 2. Men med Hensyn til Gerningen i Bogeskoler, overfor disse smaa umyndige gælder det netop om at se paa Opdragelsen mere end paa Rundstabsmeddelelsen. Jeg vil derfor tillade mig at henstille, at man hellere skal bruge disse Summer, som Oprettelsen af dette Kvindeseminarium, Driften af denne Statsanstalt til Uddannelse af Lærerinder vilde koste, paa en anden Maade. Man kan, om man vil, tildeels derigennem fremme Uddannelsen af Lærerinder paa et Seminarium, men helst

maa de bruges til Uddannelse af Bogeskolelærerinder, ikke paa en Statsanstalt, men ad praktisk Vej.

Bjerre: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

Bjerre: Fra Amtsskoleraadsmøder i Forbindelse med Skoleraadene kender jeg, hvorledes man staar, naar man skal uddele disse Understøttelser, som man allerede nu har at uddele. Vi have i Reglen ikke gennem de medbragte Anbefalinger Garanti for, at de unge Mennesker, der søge Understøttelse, have den Dygtighed og de Evner, som ere nødvendige. Skulde der være Tale om at gaa videre ad den Vej, maatte det være Understøttelser til dem i det sidste Aar, de opholde sig paa et Seminarium, og efter at de have vist Dygtighed, men have Mangel paa Penge, Betingelser, som man fra anden Side vel næppe gaar ind paa. — At nedlægge Kanun Seminarium finder jeg ikke Spor af Grund til, saameget mindre som man derved vilde berøbe den største Del af Sjælland det eneste Seminarium, det har. Dette Seminarium har ikke mindre Tilgang end de tre andre Seminarier. Det er kun sjældent, at der er Raad til at vrage, mellem dem, der melde sig, og der vrages saa lidt som muligt ved Indstillingerne. Jeg kan sige, at de tage saa godt som alle med, saa at deres Indstillinger komme lige saa godt som de private.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Gode): Der er to Spørgsmaal i denne Sag, som jeg mener, at man skal holde ude fra hinanden; det ene, om der overhovedet er Anledning til at oprette en Statskole til Uddannelse af Lærerinder; det andet, hvori man særlig skal sætte Opgaven for denne Statskole, om den skal være mindre fuldstændig, altsaa beregnet alene paa Forfokolen, eller om Undervisningen skal drives i videre Omfang. Hvad det første Punkt angaar, om der overhovedet er Anledning til at oprette en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærerinder, kommer jeg ind paa det Spørgsmaal, om man ved denne Skole vil søge at fortrænge den private Uddannelse eller gøre et Skridt, som er fjendtligt mod denne. Det er der imidlertid ikke Tale om; det ligger i den Anstalts Omfang, som her er paatænkt, at der ikke kan være Tale om ved dens Oprettelse at fremkalde en egentlig omfattende Konkurrence